

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੱਜ

ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1960 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1719

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀਮਪਸ਼ਨ ਐਕਟ (1913 ਦਾ 1) ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀਮਪਸ਼ਨ (ਸੋਧ) ਏ.ਸੀ.ਏ (1960 ਦਾ X- S5) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ- ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੇਤੀ ਰਹਿੰਦ- ਖੁੰਹਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਮਪਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਐਕਸਚੇਂਜ, ਕੀ ਯੂਆਈਟੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰੱਖਿਆ ਕਿ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1960 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰਹਿੰਦ- ਖੁੰਹਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਚਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਵੇਚੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਟੇਬਲੈਂਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਅਣਚਾਹੇ ਚਾਲਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਸੌਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗਾ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਉਤਰਾਅ- ਚੜ੍ਹਾਅ ਅਤੇ ਖ਼ਤਰੇ।

15 ਦਸੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ 1 ਡੀ. ਦੁਆ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 20 ਅਗਸਤ, 1962 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਨਯੋਗ ਸ. ਜਸਟਿਸ 1. ਡੀ. ਦੁਆ ਨੇ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਬ- ਜੱਜ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਕੈਬਲ (ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ) ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਸੌਂਪਣਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਉਪ- ਜੱਜ, ਵਧੀਆਂ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਰਨਾਲ, ਮਿਤੀ 30 ਅਗਸਤ, 1960, ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਵੇਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਅਗਰਵਾਲ, ਸਬ- ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਕਰਨਾਲ ਮਿਤੀ 30 ਜੁਲਾਈ, 1959, ਅਤੇ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੋਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ 151 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 6 ਬਿਸਵੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 8,785.12 ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਪੂਰਨ ਚੰਦ

ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਰੁਪ ਚੰਦ ਅਤੇ ਰਾਮ ਕੰਗ

ਆਰਡਰ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ- ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਇਸ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰਹਿੰਦ- ਖੁੰਹਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ

ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੀ ਹੈ? ਡੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਪੇਂਟਿੰਗ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਉੱਠਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ (1964 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 10) ਅਧੀਨ 5 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ।

"5. ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ"

(ਏ) ਛੁਡਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ (i) ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ, ਸਰਾਈ ਜਾਂ ਕੈਟੀਨਾ

(ii) ਇੱਕ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਮਸਜਿਦ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਇਮਾਰਤ, ਜਾਂ

(ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਵਾਲੀ ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ

ਵਿਕਰੇਤਾ

ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ-- ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੇਸਟ ਲੈਂਡ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬੰਜਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੈਰ ਮੁਮਕਿਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜੋ ਮੁੜ- ਦਾਅਵੇਯੋਗ ਹਨ।

ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਿੱਸਾ ਸੋਧ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 5 ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਸੀ, ਜੋ 4 ਫਰਵਰੀ, 1960 ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਬਨਾਮ ਦੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ (1960 ਦਾ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰ. 1719) ਅਤੇ ਲੱਧਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ। ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ (1960 ਦਾ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰ. 1720)। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ 30 ਅਗਸਤ, 1960 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਸਾਂਝੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ 1960 ਦੇ ਐਕਟ ਐਫ ਨੰਬਰ 10 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ (ਬੀ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਹਿੰਦ- ਖੂੰਹਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਪ- ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਿਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ"।

ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਵਿਕਰੇਤਾ ਕੋਲ 110 ਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ 110 ਘੇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਕੇ, ਇੱਕ ਲੱਧਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਲੱਧਾ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਕੁੱਖਾਂ ਨੂੰ, ਅਗਸਤ, 1957 ਨੂੰ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। ਰੁ. 9,000 ਇਹਨਾਂ ਵਿਕਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਵੱਖੋ- ਵੱਖਰੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇੱਕ ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਗੁਰਚੈਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ 30 ਜੁਲਾਈ, 1959 ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਹੀਰੇ ਸਨ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੇਮਰੇਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17- ਏ ਤਹਿਤ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੇਤਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ। ਹੋਲਡਿੰਗ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ। ਦੋ ਵੱਖ- ਵੱਖ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1960, ਫਾਰਕਟ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੈਂਡੀਜ਼ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਲੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਖ ਬਹਿਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੜ

ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ।

ਦੇਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਪੂਰਨ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ 1960 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ ਨੰਬਰ 10 ਦੀ ਨਵੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਧਾਰਾ 31, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਸਮੇਤ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਡਿਕਰੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ:

"31. ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ- ਐਪਸਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1959 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ, ਪ੍ਰੀ- ਐਪਸਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਡਿਕਰੀ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।"

ਸ੍ਰੀ ਪੂਰਨ ਚੰਦ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਹੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 31 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਰੇ ਬਕਾਇਆ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਏ.ਸੀ. ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰਹਿੰਦ- ਖੂੰਹਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ- ਐਪਸਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਿਸ ਲਈ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਖੋ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਲਟ, ਜੇ., ਰਾਮ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਪੰਜਾਬ ਇਮਪਸਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1960, ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਲੰਬਿਤ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹ ਕੇਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਰਹਿੰਦ- ਖੂੰਹਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ- ਐਪਸਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਕਰੇਤਾ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਵਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਉਤਰਾਅ- ਚੜ੍ਹਾਅ ਅਤੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਤੱਤ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਹਿੰਦ- ਖੂੰਹਦ ਵਾਲੀ ਟੇਕ ਚੰਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰੀ- ਐਪਟਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਤੀ ਉਹ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੀ- ਐਪਸਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਵੇਚਿਆ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਟੇ- ਬਲੈਂਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਣਚਾਹੇ ਚਾਲਾਂ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਦਾ ਇੱਕ

ਚੰਗਾ ਸੌਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਾਧਨਹੀਣ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣ- ਐਲਾਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਬਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ 20 ਜੁਲਾਈ, 1961 ਦੇ ਇੱਕ ਗੈਰ- ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਰਜੂ, ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ (1961 ਦਾ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰ. 51) ਵਿੱਚ ਕੈਪੂਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਧਾਰਾ (ਬੀ) ) ਦੀ ਧਾਰਾ 5, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੈਪੂਰ, ਜੇ. ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ, ਕਿ "ਅੰਤਿਮ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ" ਅਤੇ "ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅੰਤ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਮਪਟਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬੰਜਰ ਕਦੀਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੇਗਾ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਹਿੰਦ- ਖੁੰਹਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੁਸਤੈਦੀ ਜਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਸਹੂਲਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। "ਦੁਬਾਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਾਦਾ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਅਰਥ ਸਾਡਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਰਹਿੰਦ- ਖੁੰਹਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੂਰਵ- ਅਧਿਕਾਰਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ "ਦੁਬਾਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਮਾਣ ਸਾਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਚੌਕਸ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਭ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਗਾਊਂ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰਹਿੰਦ- ਖੁੰਹਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਤਤਪਰ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾਵਿਕਰੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ।

ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗੀ। ਦਰਅਸਲ, ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ- ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਰੂਪ ਚੰਦ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀਮਪਟੇਸ਼ਨ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਆਬਜੈਕਟ ਕਲਾਜ਼ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। 1960 ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਤਬਾਦਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਸੈਟਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਹਿੰਦ- ਖੁੰਹਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਸਥਿਰ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਕਿ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੁਬਾਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਚੁਨੀ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜਾਂ (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਬਿੱਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਿਸ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਵ- ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ

ਕਾਫੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸਾਰੀ ਅਸੀਂ "ਮੁੜ- ਕਲੇਮੇਡ" ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ।

ਸ੍ਰੀ ਰੂਪ ਚੰਦ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਜ਼ਿਸ ਪੇਂਡੋਂਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਓਨਾ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਖਜ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ। ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਿਸ ਪੇਂਡੋਂਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੰਬਿਤ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੋਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਟਿਵ ਸੂਟ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਬਚਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਲਿਸ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬਕਾਇਆ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਰੂਪ ਚੰਦ ਦਲੀਲ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਿਸ- ਪੇਂਡੋਂਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਵਾਂਗੇ: ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਚਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਹੁਣ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

(1) 1960 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. 291,

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1960 ਐਸ.ਸੀ. 1080,

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਐਸ.ਸੀ. 838.

ਦਿਨੇਸ਼

ਡਿਸਕਲੇਮਰ : ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਨਿਆ ਨਿਰਨਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਵਾਜਾ ਲਈ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੱਤਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।